

Maximilia Thous i Orts

(Pravia 30 de novembre de 1875 - Valencia 27 de novembre de 1947)

Naixcut en Asturies, la seua família era d'orige alacanti, defensora i militant del carlisme. Torna a Valencia sent ell encara un chiquet. Estudia Dret en Valencia, pero no finalisa la carrera ya que prefereix dedicar-se a la lliteratura i el periodisme.

Pronte destaca com a periodiste sent redactor de *La Correspondencia de Valencia*, periodic del que va a acabar sent director i que va a utilitzar com a orgue oficios del seu partit, l'Unio Valencianista Regional (URV). Tambe treballà per a *El Correo de Valencia* i *El Correo*. Funda el 1912 un semanari d'humor titulat *El Guante Blanco* que es mantingue fins a 1918. En 1913 funda *El Sobaquillo*, publicacio de tematica taurina. Colabora en diversos semanaris com *El cuento del Dumenche* (1908, 1914), *El Motiló* (1912), *Valencia Nova* (1913) i *La Matraca* (1916). Aixina com en *El Palleter* i *El Criterio*.

Retrat de 1930

Com a poeta escriu *L'escala florida* (1911), que obte el premi Circul de Belles Arts. Destaquen un cançoner popular titulat *Aladroc* (1936), diversos poemes premiats en els Jocs Florals, un gran numero de llibrets de falla i abundants composicions de tota classe aparegudes en diverses publicacions. En 1901 obtingue la flor natural en els Jocs Florals.

Escritor molt polivalent, tambe produi obres teatrals tant en castella com en llengua valenciana que abastien des del sainet, la comedia i la sarsuela. Les mes impotants son *La casita blanca*, *Moros y cristianos*, *El carro del sol*, *Foc en l'era*, *Un huelguista más*, *De Carcaixent i dolces*, *Portafolio de Valencia*, *Ama, hi ha foc*, *La taza de té*, *A la vora del riu, mare, m'he deixat les espadenyes*, *l'ultim lleo*, *El oro y el moro* i *El drago del Patriarca*. Moltes d'estes obres estan escrites en colaboracio en Elies Cerdà, Faust Hernández Casajuana, i en la musica de Josep Serrano, Salvador Giner i Miquel Asensi. Dins de la narracio la mes important es *La Volta de Rossinyol* (1930).

Maximilia Thous es l'autor de la lletra de l'*Himne de l'Exposicio de 1909*, que fon declarat posteriorment himne oficial valencià, en musica de Josep Serrano. Este fet fon durament criticat pel valencianisme estricte, ya que es veïa en esta proclamacio una maniobra de la Dictadura de Primo per a enfortir el "regionalisme ben entes". Com a lletriste, tambe es l'autor del pasdoble *El Faller*, a on la musica torna a ser de Josep Serrano.

Es tambe una figura de gran importancia dins del cine valencià. La seua primera obra apareix en 1916 en el reportage *La fiesta de muñecas*. En 1923, funda Producciones Artísticas Cinematograficas Españolas (PACE). Per mig d'esta productora, adapta algunes sarsueles com *La bruixa* (1923), *La Dolores* (1924), *L'alegria del batalló* (1924) i *Nit d'albaes* (1925). Resultaren ser un enorme exit. D'entre les seues obres cinematografiques mes ambicioses es troba la pelicula *Moros i Cristians* (1926). En una produccio molt costosa i complicada, el film resultà inconclus i la productora acabà trencant. Este mateix any, finançat per la Diputacio de Valencia, Thous roda el documental *Valencia, protectora de l'infancia*.

Thous es recordat dins del cine valencià com una figura que sempre intentà acostar-se ad esta industria basant-se en temes populars i de la terra. Encara aixina, de tota la seua filmografia nomes es conserven tres pelicules. Durant la Segona Republica desenrollà i dirigix el Museu d'Etnografia i Folklor, el qual desaparegue en esclatar la Guerra Civil.

Com a politic fon candidat per la Joventut Valencianista en 1917 i d'Unio Valencianista en 1920 i 1922, sense obtindre mai representacio. En les eleccions municipals de 1917, la formacio Joventut Valencianista patix una forta derrota dels quatre candidats que es presenten obtenint: Maximilia Thous 364 vots que, al costat dels 45 de Marià Ferrandis, els 56 de Camps i els 196 de Aguirre, no varen ser suficients com per a conseguir representacio. Paregut resultat obtingue en 1920. Al costat d'Eduart Martínez-Sabater es presenta a les eleccions de regidor de l'Ajuntament de Valencia. Thous obte 775 vots mentres que, Martínez-Sabater, es votat per 109 persones. Resultat insuficient davant dels 1.048 i 1.028 dels seus rivals politics. Ho torna a intentar sense exit en 1922, en l'Unio Valencianista, dins del bloc de dretes, en unes eleccions municipals marcades per la lluita entre valencianistes i blasquistes.

Fon un dels firmants de les bases de Castello de 1932, tenint l'esperança de que aço servirà per a alguna cosa.

Els seus ultims anys foren de poca activitat, marcat per la Guerra Civil, a penes escriu alguns llibrets de falla. Als dos anys de morir la seccio filologica de Lo Rat Penat li dedica un homenage postum.

Els seus germans tambe foren personages destacats de la societat valenciana: Josep Thous i Orts, periodiste i militar carliste; Manuel Thous i Orts, que va formar part del clercat castrense en els eixercits carlistes; Gaspar Thous i Orts, periodiste. I finalment el seu fill Maximilia Thous i Llorens, destacat polític.

Maximilia Thous als 25 anys (dalt)

